Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars secunda - Cod. Aug. perg. 23

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum XXV

urn:nbn:de:bsz:31-41582

Visual Library

Ergo exiſtens extra uiam et cecus clama
ad ihm ut te illuminare dignet͛ ad ipm
uidendum a fide et imitacoe ſeqndum qȥ
hoc precipue eſt nobis nccīm ubi aug͛.
Tota igit͛ fratres opera nrā in hac uita eſt
ſanare oculum cordis unde uideat͛ deus
Ad hoc ſacroſancta miſteria celebrantur
ad hoc ſermo dei predicat͛ Ad hoc exhorta-
coes moles .i. pertinentes ad corrigendos
mores ad emendandas carnales ↄcupiās
ad renunciandū non uoce tm̄ ſȝ mūta uita
huic ſeculo Ad hoc agunt quidq̄ agunt di-
uine ſacre ſcre ut purget͛ illud interius
ab ea re que nos impedit ab aſpctu dei hec
aug͛ ubi et orig͛. Et nos ergo ſedentes iux͛
ſcripturas uiaȝ et intelligentes in quib͛
ceci ſumus ſi ex affcu peciuimus tanget
oculos aīaꝝ nraꝝ et recedȝ a ſſibus noſ-
tris tenebra ignorantie ut eum uideamus
et ſequamur qui dedit nobis poſſe uidere
ipe nichil aliud niſi ut eum ſequamur h͛
orig͛. Per duos cecos iſtos ſignificant͛ duo
ppli ſȝ gentiles qui erant excecati per ydo-
latriaȝ et iudei per doctriaȝ peruerſaȝ man-
datum dei tranſgredientes ppt͛ tradiciones
hom̄ Qui ſedebant ſecus uiaȝ quia uide-
bant͛ legis noticiaȝ ſȝ uiaȝ que eſt xpc ig-
norabant quoꝝ alt͛ nālez alt͛ ſcrpture
legem habebat Qui audierunt de tranſi-
tu ihū poſtq̄ exiit de Jericho .i. de hoc ſclo
Qȝ ihū coꝝ oculos mentales tangente
illūati ſunt multi de iudeis et de gētib͛
plures cum per fidem et opera ſancta
ſequentes Et prius quidem unū poſtea du-
os cecos illūat quia unū prius pplm de-
inde duos uocat unde beda Qȝ aūt appin-
quās iericho unū illūauit et pficiſcens
de iericho duos hoc inſinuat qȝ ante paſ-
ſioȝ ſuaȝ uni tm̄ pplo iudeoꝝ pdicauit
poſt r͛ſurrecm uero atqȝ aſcenſioȝ ſuaȝ per
aplōs et iudeis et gētibus diuinitatis et
humanitatis ſue archana pateſecit hec

beda Plura ad expoſicoȝ et meditacoȝ per-
tinencia ſupra de uno ceco poſita poſſunt
hic applicari et econuerſo plura hic poita
ibi aptari Oracio

Qui lucis et fons luīs dn̄e ihu qui
duoꝝ cecoꝝ ad te clamanciū affec-
tu miſericordie inſertus oculos coꝝ tan-
gere et ſic eos illūare dignatus es tange
queſo oculos meos ſpūales et radius tue
lucis conſciaȝ meaȝ illuſtra ad te cōtēpla-
dum ad me cognoſcēdū ad pximū iſtruēdū
et iuuandum Illuſtra cor meū lūie tue g͛-
cie diuine ut te ductorem in omnibus uiis
meis habeaȝ te imitando ſequar et qui
es ſuper oīa p omnibus timeaȝ et dili-
gam tuaqȝ in omnibus faciā uoluntatē

De effuſioe unguēti ſup caput ihū xxvi. c.

Appropinquāte tpr͛ quo dn̄s
pati diſpoſuit appinquiu
ipē loco in quo euſdē paſ-
ſionis diſpenſacoȝ facere
uoluit ut per hoc inſinuaret
qȝ uoluntarie et ſua ſponte pateret͛ ↄ mor-
tem ſubiret Igit͛ ante ſex dies ſolepnis
paſche .i. ſexta die ante paſcha ſȝ ſab-
bato ante ramos palmarū uenit bethaniā
Intelligas hic diem paſche non xiiii p͛
menſis in qua ad ueſperam īmolabat͛
agnus paſcalis ſȝ xv͛ ſȝ illaȝ in qua
paſſus eſt xpc que tota erat feſtiua et
ſollempnis unde theop͛ Decima aūt die
menſis agnū iudei capiūt īmolandum
in feſto paſche extunc eī feſtiuitatis pli-
bant ſollempnia Cena ppt͛ in die que eſt
nona menſis et precedit ſextum diem an
paſcha epulant͛ ſplendide et exordiū feſti
hanc diem conſtituūt Qȝ fit ut ihūs qȝ p-
gens bethaniā cōuiuaret͛ hec theop͛
Ideo aūt uenit bethaniā ut lazari r͛ſuſcitat͛
renouaret͛ aut memorie oīm artius im-
primeret͛ et ut inexcuſabiles iudei de
morte tanti ſuſcitatois tractantes con-

iunderent et ex memoria miraculi ibidem
facti turba populi moveretur ad deum honori-
fice recipiendum in ierusalem ante suam passionem
sicut fuerat predictum per zachariam prophetam
dicentem Exulta satis filia syon iubila
filia ierusalem Ecce rex tuus venit tibi etc.
Sciens ergo dominus iudeos conspirasse in mor-
tem suam appropinquante pascha in quo agnus
paschalis ymolabatur cuertendo venit qua-
si agnus ad victimam et sic agnus verus
immolatus post ymolacionem agni paschalis ymo-
latur pro nobis ut veritas figure succederet
et verum pascha haberemus. Et erat
in domo symonis prius leprosi tunc autem
mundati quia fuerat leprosus et a domino
curatus sed tamen adhuc pristinum nomen ad
memoriam miraculi retinebat ut virtus cu-
rantis appareret sicut adhuc dicitur matheus
publicanus licet esse publicanus desierit
hinc colligere possumus quod licet a peccatis nostris mun-
dati fuerimus semper tamen ipsum in memoria ad
penitendum habere debemus. Hunc symonem
leprosum tradunt fuisse beatum iulianum sic
postea vocatum et secundum cenomanensem episcopum cui iter
agentes dicunt pater noster ut bonum habeat
hospicium. Fecerunt autem domino cenam ibi et
martha ministrabat et lazarus invitatus
a symone unus discumbencium erat pie cre-
dendum est quod cena honesta et absque luxu
fuit quam fecerunt ei qui predicator et amator
parsimonie extitit. Martha ministrabat
et quia secundum quosdam domus marthe erat
possessione sed symonis habitacione alias ibi non
ministrasset vel potest dici quod iste symon erat mar-
the maritus et propter hoc ipsa martha ministrabat
in domo eius sicut homines solent facere
in domibus amicorum suorum et maria propter
reverenciam ipsius christi comedentis ibidem
lazarus vero erat unus ex discumbentibus
cum eo invitatus a symone et hoc factum
est ad declaracionem veri miraculi de eius su-
scitacione ut ex hoc quod post suscitacionem cibum
sumeret non fantastica suscitacio esse pro-
baretur unde augustinus Ne putarent homines fan-
tasma esse factum quia mortuus resurrexit
lazarus unus erat ex recumbentibus vi-
vebat loquebatur epulabatur veritas osten-
debatur infidelitas iudeorum confundebatur.
Et secundum eundem lazarus dum discumberet
in convivio convivis interrogantibus eum
tristia loca penarumque sedes alta nocte ob-
scuratas indicavit diligenti narracione per
ordinem et ita inferi longis temporibus igno-
rati tandem invenerunt proditorem.
Sex autem ante dies venit hoc misterio
convenit primo quidem quantum ad numerum nam
cum senarius perfectus est unde et deus opera
creacionis perfecit sex diebus et propter hoc decuit
quod sex diebus quodammodo compleretur opus pas-
sionis quo omnia sunt restaurata. Secundo quan-
tum ad figuram. Quia decima die mensis primi
tollebatur agnus et servabatur usque ad quartamdecimam diem
et dominus sexta die ante pascha ierusalem intrare
voluit qui ad locum ymolacionis accedens. Ter-
cio venit bethaniam que interpretatur domus obe-
diencie etiam congruit misterio primo quantum
ad causam passionis quia secundum apostolum factus
est obediens patri usque ad mortem. Secundo
quantum ad fructum passionis quem consecuntur
illi soli qui obediunt et quia secundum eundem
apostolum factus est omnibus obtemperantibus
sibi causa salutis eterne unde ieronimus. passurus
dominus pro omni mundo et in universas naciones
suo sanguine redempturus venit et moratur
in bethania in domo obediencie. Hinnulus cer-
vorum semper ad locum suum redit et filius obedi-
ens patri usque ad mortem obedienciam a nobis
petit. Ieronimus. Quod venit ubi fuerat lazarus
mortuus quem suscitavit significat quia in
domo obediencie illi qui sunt spiritualiter mor-
tui in peccatis resuscitantur reducti ad vitam iu-
sticie quia secundum apostolum per unius hominis o-
bedienciam iusti constituuntur multi. Quod
fecerunt ibi cenam domino convenit etiam

ministerio quia dominus in domo obedientie spiritualiter reficitur delectatus in obedientia nostra et martha ministrabat et satagebat circa frequens ministerium per quod significantur prelati qui ad ministerium in ecclesia constituuntur secundum illud apostoli sic nos existimet homo ut ministros christi et lazarus resuscitatus erat unus ex discumbentibus per quem significantur subditi ministerio prelatorum a peccatis ad statum iustitie reducti qui cum aliis tecum spiritualiter cum domino merentur epulari Maria vero unxit pedes et caput illius et extersit capillis per quam significatur contemplativa. De ea enim dicitur alibi quod sedens secus pedes domini audiebat verbum illius unde alcuinus dicit quod ante sex dies venit bethaniam significat quod ille qui sex diebus omnia fecerat et septima die hominem creaverat ipsa septima mundi etate sexta feria sexta hora redimere mundum veneat. Cena autem dominica fides est ecclesie que per dilectionem operatur Martha ministrat cum fideles anima opera sue devotionis domino impendit lazarus unus est ex discumbentibus cum hiis qui post peccatorum mortem suscitati sunt ad iustitiam una cum eis qui in sua permanserunt iustitia de presentia veritatis exultant et celestis gratie munere aluntur Et bene in bethania celebratur que interpretatur domus obedientie nam ecclesia est obedientie domus hec alcuinus Maria ergo accessit ad illum tamquam ad fontem misericordie lavando infirmitates nostras et fregit et aperuit alabastrum continens unguenti nardi pistici preciosi scilicet vasculum alabastrinum scilicet pixidem de alabastro quod est genus marmoris candidi et variis coloribus intertincti in quo bene et incorrupte servantur unguenta plenam unguento precioso et effudit unguentum super caput illius recumbentis id est ad mensam sedentis sicut effunditur aqua rosacea propter refrigerium et odorem et etiam

unxit inde pedes eius apud quos aliquando tamen gratiam invenerat et capillis suis extersit et postea unxit Et domus impleta est ex odore unguenti effusi quia enim de re aromatica erat longe lateque poterat odor eius diffundi Non est verisimile quod esset aliud grosse materie sicut unguenta communiter dicta quia indecens esset tale quod ponere super caput hominis sedentis in mensa et ideo dicendum quod hic vocatur unguentum liquor preciosus de re aromatica expressus sicut aqua rosacea exprimitur de rosis Aliter dicitur quod fluit lacrima fluens naturaliter de arbore aromatica que est multum preciosa et valet ad multa medicinalia Dicunt etiam aliqui quod nardus est herba magna faciens spicas in cacumine et propter hoc dicitur nardi spicati quia de illis spicis extrahitur liquor predictus per artificium vel secundum alios fluit per naturam Alii dicunt quod est frutex vel arbor parvula et inde fluit et extrahitur liquor modo predicto Pistici secundum quosdam nomen est loci ubi crescit unde talis liquor exprimitur Sed melius dicitur pistici id est fidelis pistis enim grece fides est latine hoc est dictum quod iste liquor erat purus et verus non habens aliquid aliud admixtum nec sophisticatus preciosi quia valebat trecentos denarios id est nummos usuales erat enim ille liquor refrigerativus et confortativus membrorum et consolidativus et valde odoriferus valens ad alleviationem laboris et contra estum solis et distemperie aeris et ad multa medicinalia Ex quo patet preciositas unguenti et devotio ac pietas marie que labori christi compatiens et pedes et caput eius unxit et rem tam preciosam in obsequium eius expendit in quo et nos docemur quod ea que preciosissima sunt apud nos deo offerre debemus Et quod alia vice peccatrix adhuc existens fecit in eadem domo ex contritione scilicet quando conversa est et peccata multa ei dimissa sunt eo quod multum dilexit nunc iustificata et familiaris domino effecta

fecit ex deuocōe sed cum tm̄ pedes unxit et
gradatim a pedibus ad verticem perueniens
nunc et caput et pedes meruit Tunc vnxᵗ
dn̄m vnguento p̄tie nūc vnguento deuo-
tōis Ibi rudimenta penitenciū hic iuſticiā
perfectarum deſignatᵗ Multū diligebat
em̄ dn̄m ſup omnia et de obſequendo eidē
non poterat ſaciari ¶ Flagrancia fidei ca-
put domini et pedes q̄i odore aromatum
perfundit qui diuinitatem et huma-
nitatem eius digna laude attollit nūc de
pedibus ad caput aſcendens nūc ad pedes
a capite deſcendens ſcḋm aplm caput xpi
eſt deus Itaq̄ caput xpi vngit qui ad hono-
rem dei omia opera ſua facit ſm̄ illud apli
Omīa in gloriā dei facite Qui vō veſtigia
xpi ſequitᵗ pedes eius vngit Itē caput xp̄
vngit qui ipm̄ xpm̄ veneratᵗ pedes vero
qui eius fidelibus obſequitᵗ vbi aug̃ Que-
cūq̄ aīa fidelis vis eſſe cum maria vnge
pedes domini p̄cioſo vnguento Vnguentū
illud iuſticia ſit ideo libra ſit vnge pe-
des bene viuendo dominica ſectare veſti-
gia capillis tergere Si habes ſuperflua
da pauperibus et pedes domini tterſiſti Ca-
pilli em̄ ſupflua corporis videntᵗ Domus
aūt impleta eſt odore mundus impleta
eſt bona fama Nam odor bonus fama
bona eſt Qui male viuūt et xpiani voca-
tur iniuriā xpo faciūt de quibus dictū
eſt q̄ per eos nomen dei blaſphematᵗ Si
per tales nomen dei blaſphematᵗ per bōs
nomē dei laudatᵗ Audi aplm xpi bonus
odor ſumus inq̄ in omni loco dicitᵗ et in
Canticis canticoꝝ vnguentū effuſum
nomen tuū hᵉ aug̃ vbi et beda Myſtice ac
hec deuō marie domino miniſtrantis fidem
ad pietatem deſigt̄ eccīe ſancte que loqᵗ
in amoris cantico dicens dum eſſz rex in
accubitu ſuo nardus mīa dedit odorem ſu-
um Que minimum verba et ſemel inuita
liꝭ manibus marie compleuit et totiē
in omnibus ſuis membris ſpūaliter i-
plere non deſinit que toto diffuſā orbe glo-
riantᵗ et dicunt Deo aūt grās qui ſemp
triumphat nos in xpo ihu et odorē notiᵗ
ſue maīfeſtat per nos in om̄i loco quia
xpi bonus odor ſumus deo Que cū poten-
ciā diuine virtutis eius que illi vna cū
patre eſt digna reuerencia confitetᵗ lau-
dat et predicat caput perfcō illius vngue-
to perfundit p̄cioſo Cum vero aſſumpte
myſteria hūanitatis eque digna ṙuēncia
ſuſcipit in pedes utiq̄ dn̄i vnguentum
nardi piſticum i· fidele ac verā pfundit
qui illā eius naturā qua t̄rā attigere
hoc eſt inter homines cōuerſari dignus
eſt pia p̄dicacōe cōmendat ac deuotis ve-
neratᵗ obſequiis Domus aūt impleta eſt
ex odore vnguenti quod ſig̃ficat odorem
ſanctitatis xpi impleſſe eccīā ad quem
odorem om̄s feſtinant ubi et orig̃ Qui
elemoſinas et alia huiuſmodi que ad uti-
litatem hoīm ſunt facit in xpianos pedes
domini vngit qui aūt caſtitati ſtudet et
in ieiuniis et orōibus pmanet et ceteris
que tm̄ ad gloriā dei pficiūt vngit caput
xpi Aut doctrina que neccīa eſt homībᵘ
hoc eſt vnguentū quo pedes domini vn-
guntᵗ Agnicio aūt fidei que ad ſolū prinꝫ
deum eſt vngentum quo vngitᵗ caput
xpi capillis aūt pedes extergit qui ea que
fluunt a mente tanq̄ capilli a capite i
obſequiū dei ītorquet vnde in canticꝭ·
vulneraſti cor meū ſoror mea ſponſā in
vno oculoꝝ tuoꝝ et in vno crine colli tui
hᵉ eſt caritate affecaſti me ꝑptᵉ ſimplicitatē
oculoꝝ tuoꝝ me contemplanciū et ꝑptᵉ
ſimplicitatem tuarum cogitacōnū que
in me continue diriguntᵗ hoc em̄ modo
deuotōis extergitᵗ a pedibus xpi quidq̄
in eis eſt laſſitudis et tarditatis quibᵘ
ad nos aliū tardat venire ¶ Et notādum
q̄ hac die ſcꝫ ſabbato maria fouit pedes

Anno dni xxxiii · Capitulum · xxv

domini unguento in memoriam huius
rei eodem sabbato dns papa consueuit ua-
care et intendere pauperibus dando ele-
mosinam et pedes pauperum lauando quia in
cena domini propter officii magnitudinem ad
hoc non uacat intendere et mandatum cele-
brare pauperes enim sunt pedes domini se-
dentis in celo ad huc deambulantis in
terra cuius rei occupacione eadem die statim
ad missam celebrandam non facit sicut ce-
teris diebus uel facere consueuit et ideo
uacat hoc sabbatum a proprio misse officio In-
dignabatur autem et murmurabat de hoc
facto marie iudas scharioth dicens Ut quid
perditio hec unguenti facta est Putabat
enim unguentum perditum propter hoc quod non
habebat apud se precium In quo uerbo non
solum increpabat mulierem quare hoc facie-
bat sed et ipsum qui hoc fieri permittebat Certe
quod in obsequium christi ponebat perditum repu-
tabat Sic aliqui faciunt qui omne quod ex
deuocione deo in oratione uel meditatione impen-
ditur perditum esse dicunt quia non utilitati
proximorum intendere non cernunt Alii si ad
religionem intrat talem multi fatuum repu-
tant si autem actibus secularibus se implicat
talem prudentem esse dicunt Unde communiter
dicitur de persona tam debilis est et infirma
quia nichil ualet nisi ad dandum pro deo
Res etiam non dantur sepe pro deo donec dete-
rioratae uidentur Unde dicitur Panem tempestas
uinum tonitrua uestem tinea pauperibus
dat musca scutellam Poterat enim unguen-
tum istud uendari plus quam trecentis dena-
riis In hoc insinuatur occasio uendicionis christi
ab ipso iuda pro triginta denariis uendi-
ti Nam secundum quosdam consuetudo christi erat quod
decimam partem eorum que sibi dabantur pau-
peribus erogabat uel cum iudas procura-
tor domini esset credebat secundum consuetudinem
suam accipere sibi decimam datorum domino
et ideo uoluit uendi istud unguentum

ut haberet triginta denarios que fuit de-
cima pars trecentorum propter quod unde iusum
est quod in unguento super ipsum effuso trigin-
ta denarios recuperaret Vel secundum alios illi tri-
ginta denarii pro quibus dominum uendidit
ualebant trecentos denarios usuales et sic
recuperauit totum precium unguenti Et dari
pauperibus Certe sub pietatis pretextu celat
affectum cupiditatis hoc enim dicit simulans pieta-
tem ad operiendum suam cupiditatem per hunc
designantur detractores bonorum opera sub specie
pietatis denigrantes Iudam etiam alii
discipuli indigne ferebant et qui de perdito
unguento murmurabant isti quidem moti
pietate propter pauperes indignabantur non in-
tendentes perditum esse simpliciter sed in operacione
ad subleuacionem pauperum Audierant enim a do-
mino misericordiam uolo et non sacrificium et
ideo forte credebant quod dare pauperibus es-
set magis bonum Iudas uero motus cupidi-
tate propter lucra sua quibus etiam sub pretextu
id est uelamento seu specie pietatis indulge-
bantur Dicebat enim hoc non quia de egenis
pertineret ad eum id est non quod conpateretur
pauperibus uel curaret de eis sed quia dole-
bat quod unguentum non fuerat sibi traditum
ut eius precium furando sibi retineret unde
theophilus discipuli plures mulierem arguerunt eo
quod sepe ipsum audierant de elemosina dicentem
Iudas uero non eadem intencione indigne tu-
lit sed propter amorem pecunie et turpe lucrum
unde et Iohannes ipsum solum commemorat
tamquam fraudulenta intencione mulierem arguentem
cuius ex hac occasione furandi consuetudinem o-
stendit intimadam hec theophilus licet enim porta-
ret ea que dabantur christo ad dandum pauperibus
non tamen hoc faciebat sed sibi retinebat unde
inuestigacio eius cum crimine ponitur quod non
curam pauperum habuit sed suo furto prouidere
uoluit quia fur erat et loculos id est bur-
sas domini habens et custos eorum existens ea que
mittebantur in loculis donata in elemosinam

a fidelibus ad usum et necessitatem discipulorum et pauperum furto asportabat. Portabat quidem ministerio sed asportabat furto. Habebat loculos dominicos ad ea que dabantur mittenda et loculos proprios ad ea que furabatur reponenda. Et secundum Augustinum ea que furabatur dabat uxori et filiis suis. ¶ Sic multi habentes loculos et facultates ecclesie ea que divino cultui vel pauperibus erogare deberent subtrahunt et sibi retinent ac inde ditari et ditari student. Multi etiam bona ecclesie que sunt pauperum dant filiis et meretricibus ac sacrilega crudelitate subripiunt pauperibus et expendunt in illicitis. Unde de sacerdotibus Belis legitur quomodo filii et uxores eorum comedebant illa que super altare ponebantur et rex credebat quod Bel ea comedisset. Multi etiam custodes loculorum monasterii existentes bona ad usum fratrum deputata largiuntur quibus non debent et magis in suis superfluitatibus quam aliorum necessitatibus expendunt et alias illicite et male consumunt. Et quia omnes predicti loculos Christi cum Iuda furtive portant et cum in scelere sequuntur ideo etiam post eum in tenebras demerguntur. ¶ Dominus cui angeli ministrant condescendens infirmis loculos habebat in quibus oblata fidelium servabantur suorum et indigentium necessitatibus profutura in signum quod etiam loculos erat habitura et in hoc datur forma ecclesie servandi necessaria. Quare cum doceret viam paupertatis non habebat loculos propter propriam utilitatem sed ad pauperum suorum sumptus et necessitatem. Unde Augustinus: habebat dominus loculos et a fidelibus oblata conservans suorum necessitatibus et aliis indigentibus tribuebat. Tunc primum ecclesiastice pecunie forma est instituta ut intelligeremus quod precepit non cogitandum esse de crastino non ad hoc fuisse preceptum ut nihil pecunie servetur a sanctis sed ne deo propter ista serviatur et propter inopie timorem iustitia deseratur. Unde et Nicolaus tertius in declarando

regulam fratrum minorum dicimus quod abdicatio proprietatis omnium rerum tam in speciali quam in communi meritoria est et sancta quam Christus viam perfectionis ostendens et verbo docuit et exemplo firmavit. Nec huius quisquam putet obsistere quod interdum Christus dicitur loculos habuisse. Nam sic Christus cuius perfecta sunt opera in suis actibus viam perfectionis exercuit quod interdum infirmorum imperfectionibus condescendens et viam perfectionis extolleret et imperfectorum infirmas semitas non damnaret. Sic infirmorum personam Christus suscepit in loculis sic et in nonnullis aliis non tantum carne sed et mente condescendit infirmis. Egit ergo Christus et docuit perfectionis opera, egit etiam et infirma sicut in medii fuga patet et loculis sed utrumque perfecte perfectus existens ut perfectis et imperfectis viam salutis ostenderet. Hec Nicolaus. ¶ Sed quare dominus furi loculos commisit et avarum suum dispensatorem fecit, videtur enim quod ei occasionem peccandi dederit. Dicendum quod Iudas primo fuit bonus quando vocatus fuit ad apostolatum et officium dispensationis sibi traditum sed postea lapsus est in peccatum. Et quamvis Christus sciret eum futurum furem et malum tamen pluribus de causis tradidit sibi illud officium. Primo ut eius etiam exemplo sui fures et malos cum patientia tolleraret. Non est enim bonus qui malos tollerare non potuit. Secundo ut ei occasionem proditionis auferret cum ex loculis mitigacionem cupiditatis haberet. Tertio ut doceret quod minoribus temporalia sunt tradenda sed maioribus spiritualia committenda. Quarto ut nos instruens ostenderet quod parum temporalia curaret quando bursam pecunie furi et deteriori tradidit. Claves autem ecclesie Petro cum magna examinatione commisit. Quod est contra illos qui suas animas vel aliorum illis committunt ad regendum quibus boves vel asinum non committerent ad vendendum. Ex premissis ergo patet quod Christus et discipuli

Anno domini xxxiii Iohannis xii Capitulum xxx

Lucas de elemosinis et oblationibus fidelium tamquam pauperes uiuebant. Sed dominus pro maria respondit et eam more solito defendit dicens Quid molesti estis huic mulieri quasi diceret sine causa murmuratis opus enim bonum operata est in me et ergo non debetis reprehendere Non est perditio unguenti ut uos dicitis sed opus bonum .i. pietatis et deuotionis obsequium Unde de bono opere lapidatis eam contra rationem et iusticiam Sinite illam nunc de hoc unguento facere quod potest ut in diem sepulture mee fuet illud sed quod tunc pro ipsa seruabit illud enim conservabit quia non poterit expendere preuenta accelaratione resurrectionis mee Unde dimittenda est nunc facere quod tunc facere non poterit et illud unguentum in loco istius nunc in me expensum tunc seruabit vel precepit partem istius unguenti ad sepulturam suam conseruari Unde credendum est quod ipsa hoc fecit edocta a spiritu sancto Quia enim cognouerat eum in proximo moriturum ipso hoc dicente ideo unguentum parauerat cuius partem nunc expendit et partem ad officium sepulture conseruauit Nam pauperes semper uobiscum habetis sed presentia corporali non habitandum uobiscum in carne passibili qui indiget unctione tali Quasi diceret potestis recipere ad benefaciendum pauperibus sed non ad ungendum corpus meum Et bonis et malis loquitur de presentia corporis sui Sedet enim ad dexteram patris postquam in celum ascendit et secundum corpus non est hic qui presentia maiestatis semper est hic Si tamen ad bonos pertines sed habes christum in presenti per fidem per signum per baptismatis sacramentum per altaris cibum et potum unde alibi dicit eis Ecce ego uobiscum sum usque ad consummationem seculi quia semper erit cum fidelibus presentia spirituali et sacramentali Quod habuit .i. quod potuit hoc fecit uel quod habuit facere ex officio pietatis hoc fecit in opere pietatis preuenit enim ungere corpus meum in sepulturam meam futuram designandam quia in hoc facto prefigurauit eam de propinquo futuram Quasi diceret Sinite ut faciat uiuo domino prestet quod uolet facere mortuo sed non poterit unde Alcuinus Ergo scit moriturus et ad sepeliendum aromatibus esse ungendum ideo uarie cui ad unctionem mortui corporis peruenire non liceret donatum sit uiuenti ad hoc impendere obsequium quod mortem celeri resurrectione preuenta nequiret unde et theophilus Preuenit enim quasi a deo docta ungere corpus meum in signum sepulture future In quo proditorem confudit ac si ei diceret Qua conscientia mulierem confundis que in sepulturam corpus meum ungit et te ipsum non confundis qui me in mortem tradis Dicens enim hec unguentum hoc in corpus meum ad sepeliendum me fecit et per hoc meam sepulturam prefigurauit Quod uos pietatis perditionem esse unguenti officium est et significatio sepulture misterium est quod agitur in quo mors et sepultura mea cito fiet significatur In proximo enim passurus sum ideo quod hoc michi obtulit ad sepeliendum nec immerito se me unguento perfuderit et michi bonum odorem fidei sue dederit cum ego pro ea moriturus sim sanguinem meum et daturus animam meam Paciencia ergo domini non arguit iudam auaricie et non pauperum curam dixisse quod dixit sed obsequium matrie commendauit ostendens quod esset moriturus et ad sepeliendum aromatibus ungendus

Tunc dixit eis illic opus hoc commemorandum in dulcem memoriam eius .i. ad laudem eius beatandum tamquam factum uirtuosum ubicumque in toto mundo predicatum fuerit hoc evangelium .i. liber sermo mulieris pertinens ad ipsum evangelium non dum enim evangelia erant scripta ...

dixeris uos insipiens eam reprehenditis
pro eo facto pro quo ipsa laudanda est i
uniuerso mundo ubicumque predicatum fuerit
hoc ewangelium i. ubicumque dilatabitur etiam
per mundum quia memoriale sempiternum
habebit ex hoc quod michi fecit ubi theo-
phylat autem dominus consequenter duas prophetias
scilicet quod ewangelium eius predicabitur in uniuerso
mundo et quod opus mulieris laudabitur hec
theophilus Et hoc dominum dein iam patet ad i-
pletum ubi beda Nondum autem quia sicut
maria gloriam adepta est toto orbe quacumque ecclesia
sancta diffusa est de obsequio quod domino
pia deuocione exhibuit ita e contrario ille qui obse-
quio eius detrahere temeraria lingua non
timuit perfidie nota longe lateque infama-
tus et deo simul atque hominibus merito factus
est exosus sed dominus bonum laude dignatur re-
munerans futuras impii contumelias
tacendo preterit hec beda Nichilominus
tamen et iudas indignatus remansit et in
proditionis tam et occasionem assumpsit ¶ hinc
habemus argumentum quod maius bonum
quandoque obmittendum est pro minori bo-
no quod iterum recuperari non poterit Et pre-
fertur hic bonum quod uidetur minus ei quod
uidetur maius in genere dico non quo ad
caritatem sibi sciendum quod multa bona opera
fiunt de quibus si peteretur consilium antequam
fiant non consulerentur ea fierent quia forte pos-
sent fieri meliora postquam tamen iam incipiunt
fieri non sunt prohibenda Et secundum Crisostomum for-
te ihesus antequam effunderet unguentum elegis-
set potius illud dari pauperibus Nunc uero
quia iam factum erat confirmat dicens sinite
illam Item quoque faciendum est illud quod
est minus necessarium et post pro magis necessario
si remaneat locus implendi quod est magis
necessarium postremum si tollatur locus faciendi quod
est minus necessarium et iminear casus quod illud
minus necessarium non possit alias recuperari et
ideo forte dominus permisit sic fieri Unde et dicitur

quod pauperes non autem ipsum semper habebunt
In hoc autem quod dicit pauperes semper habetis
uobiscum datur intelligi familiaritas quam
diuites debent habere ad pauperes qui et
pauperes maxime facti sunt propter diui-
tes ¶ Circa ista anselmus ad sororem suam scri-
bens sic dicit Gaude queso huic interesse con-
uiuio singulorum distingue officia Martha
ministrabat discumbebat lazarus ungit
maria hoc ultimum tuum est frange ibi alaba-
strum cordis et quicquid deuotionis quicquid amoris quicquid
desiderii quicquid affectionis totum effunde super
caput sponsi tui adorans in homine deum
et in deo hominem Si fremit si murmurat
si inuidet proditor si perditorum uocat deuo-
tionem non sit tibi cure phariseus murmurat
inuidens penitenti murmurat iudas de ef-
fusione unguenti sed iudex accusatorem non
recipit accusatam absoluit Sinite inquit
illam bonum enim opus operata est in me
laboret martha ministret paret hospicium
peregrino esurienti cibum sitienti potum
uestem algenti ego solus marie et illa in
totum prestat quod habet a me quicquid optat
expectet hec anselmus ¶ Conspice igitur domi-
num cenantem in domo symonis cum illis
amicis suis quia forte consanguinei uel
multum domestici erant eiusdem symo-
nis et conuersantem cum eis paucis di-
ebus scilicet usque ad tempus passionis sue secundum apostolos
in domo marthe hec enim domus erat suum
refugium speciale ibi cum discipulis suis
commedebat et dormiebat ibi mater eius cum
sororibus quiescebat quam omnes multum
honorabant et maxime magdalena que
eam semper associabat nec ab ea nullatenus
recedebat lazarus quippe et maria mag-
dalena et martha ex patre et matre generi
insignes et diuites fuerunt et lazaro post
eorum que in illum parentes habuerant scilicet
quidam iterum et marie magdalum castel-
lum seu opidum galilee secundo miliario a

stragno genazareth et Marthe bethaniā
in partem de hereditate parentū cessit
et euenit sꝫ tamen ppt' hospitalitatis gra-
ciā simul cum Martha manebant quia
ipsa prudencior ad dispensandum erat et
ideo eciā in recepcōe domini sola aliqn̄
martha legit' nominata Conspice eciā
ipsā dominā quia de dilectissimo filio
suo timore perterrita erat nec se ab eo illo
tpre separabat Et cum dn̄s defendes mag-
dalenā a murmure proditoris dicens mit-
tens h' unguentum h' in corpus meum ad
sepeliendum me fecit an non credis quod
huius uerbi gladius matris aīā ptran-
sivit Quid enī de morte sua expressius
dicere poterat Illa et oēs alii erant per-
territi et anxiis cogitacōibus pleni collo-
quentes ad inuicem unus cū alīo hinc in-
more illoꝝ qui habent dura et aduersa
tractare Conpatere ipīs et inīc cum eis
libent' cōuersceris ¶ Cognouit ergo p
famā publicā turba multa ex iudeis
qui ex tota tr̄a uenerant ad diē festum
quia illic sꝫ in bethania esset ihus be-
thania enī ppe ilm q' ad duo miliaria
erat et ideo defacili hoc cognoscere pote-
rant et uenerunt illuc non ppt' ihm tm̄
sꝫ ut lazarum uiderent suscitatū In hoc
innuit' duplex causa una ppt' ipm ihm
uenerunt' uisitandum Alia ut uiderent
lazarū suscitatū Et hoc ppt' duo primo
quia illud quod factum circa ipm audi-
erant valde mirabile erat et hoc hoīes
uidere desiderāt scdo quia semp alludant
lazaro referente aliqd de alia uita prope
et audire circius cognicōis desiderium
hoībus innatum est Curiositas tn̄ ma-
gis eos ad duxit qꝫ caritas nec tn̄ adie
ducebant' qrcum āmiracōe quia sicut
sꝫ cupiditas hoīm h't noua uidere et au-
dire cupiebant Sꝫ illa curiositas ma-
la non erat ex qua ad fidem induci po-

terant Nos econtra i cognoscim' ihm
obediencie aīe domū in qua habitet in
uenisse ueciamus illuc contemplacōe nō
ppt' hominē tm̄ quē in aīa suscitatum
uidemus sꝫ ut uitā bonā imitemur
et per hoc ad uisionem ihū pueniamus
Cogitauerunt aūt principes sacerdotum
dolentes de manifestacōe glorie xpi ut la-
zarum interficerent ad occultandū mi-
raculū quia multi ex iudeis ppt' illum
abibant et credebant in ihm cōuicti sig'
maximo et inducti ad credendū In quo
uidebant' manifeste deo obuiare ipe enī
uiuificauerat lazarum et isti uolebat
occidere eum ex quo et maxima pꝫ ma-
lignitas eoꝝ Stulti et maligni uidet eū
occidere uolebant quem nup dominus
suscitauerat ac si iteꝝ eum resuscitare nō
possꝫ Unde aug' O stulta cogitacō et ce-
ca seuicia dn̄s xpc qui suscitare potuit
mortuū non possꝫ suscitare occisum Ecce
utrūqꝫ fecit dn̄s et lazaꝝ mortuū et se
ipm suscitauit Occisum ubi et Crisō Nul-
lum aūt miraculum xpi eos ita fluē fecit
hoc enī mirabilius erat et corā multis
fcm est et erat inopiabile mortuū qua-
driduanum uidere ambulantem z loqntē
Domine ihu xpe qui pro omni
mundo passurus uenire et morti
in bethaniā i· in domo obediencie et ibide
cenare uoluisti et caput et pedes t' ungi
pmisisti da michi ut in uera obediencia
pseuerando per hanc tibi i'fectoꝝ fare
merear spualem quia tu in nr̄a delecta-
ris et quodāmo pascēis obedīa fac eciā
me ibidem caput tuū et pedes ungere
caput quidem diuine uirtutis tue pom
digna reuerencia et laude cōfitendo pedes
uero assumpte humanitatis misteria
sibi digne suscipiendo uel caput te ipm
uenerando et pedes tuos fidelibus obse-
qndo ut tuā gr̄ā ꝯsequar Sic agēdo ame